

Список використаних джерел:

1. Дослідження стану та потреб бізнесу за рік повномасштабної війни : бізнес. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://business.diia.gov.ua/cases/iniciativi/doslidzenna-stanu-ta-potreb-biznesu-za-rik-povnomasstabnoi-vijni>.
2. Соціальна активність VS Активізм VS Волонтерство / Платформа: ВОЛОНТЕРСТВО. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://platforma.volunteer.country/posts/sotsialna-aktyvnist-vs-aktyvizm-vs-volonterstvo>.
3. Жарикова А. Бізнес під час війни: скільки підприємців почали працювати «на закордон». Економічна правда. 2022, 27 вересня. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/09/27/691914/> (дата звернення: 15.11.2023).

УДК 351.863

*Гненний Б.М.,
здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня
(Науковий керівник: д.е.н., професор Семикіна М.В.)
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький*

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ТОРГОВЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ ТА ЇЇ РЕГУЛЮВАННЯ

Досвід функціонування торговельного бізнесу засвідчує, нині у світі поширюються тенденції нестабільності та ризиків, формуючи нові тренди як в системах управління, так і у сфері забезпечення економічної безпеки на рівні підприємств. Жорстка конкуренція на світових ринках товарів і продукції призводить до нових викликів і загроз функціонування підприємств, що посилюється впливом негативних факторів на рівні окремих країн. В Україні до впливів світових викликів та загроз додався чинник руйнівної сили – війна, розв'язана РФ проти нашої країни, яка триває з 2014 року, а з 24 лютого 2022 року набула величезних масштабів. Жорсткі реалії втрат і руйнувань катастрофічно відобразилося на стані та можливостях подальшого розвитку вітчизняної економіки, що вимагає від підприємців визначення нової стратегії діяльності, підпорядкованої цілям безпеки бізнесу і персоналу. Для економічної науки актуальним завданням в складних умовах воєнного часу стає пошук нових підходів у забезпеченні економічної безпеки бізнесу.

Метою статті є поглиблення сутності трактування економічної безпеки у сфері торговельного бізнесу та необхідності регулювання економічної безпеки.

Проблематика економічної безпеки бізнесу висвітлюється у працях Алькеми В., Ареф'євої О., Барановського О., Бінько І., Бланка І., Гавловської Н., Васильціва Т., Козаченко Г., Любохинець Л., Ляшенко О., Мельника С., Мунтіяна В., Овчаренка Є., Отенко І., Пастернак-Таранущенко Г., Погорелова Ю., Россошанської О., Рудніченка Є., Сніщенко Р., Собкевич О., Сухорукова А., Шемаєвої Л., Шлемка В., Франчука В. та ін. Водночас залишається низка маловивчених теоретичних, організаційних та діагностичних проблем управління та регулювання економічної безпеки, у торговельному бізнесі.

Аналіз довів теорії і практики довів, що економічна безпека торговельного підприємства – це найважливіша умова його нормального функціонування, реалізації основних комерційних цілей, отримання прибутку. Наявність значної кількості загроз, особливо у воєнні часи, вимагає формування конкретної програми дій щодо забезпечення економічної безпеки підприємства. В процесі дослідження нами з'ясовано, що такою програмою мають бути передбачені: моніторинг зовнішніх і внутрішніх загроз, оцінка наслідків їхнього впливу на діяльність підприємства, формування комплексу превентивних заходів, що дозволяють підвищити швидкість адаптивної реакції підприємців (менеджерів) на негативні впливи зовнішнього середовища.

В процесі дослідження зосереджено увагу на тому, що економічна безпека підприємства значною мірою залежить від впливів зовнішнього середовища, яке в ринкових умовах постійно змінюється. Пріоритетна увага має приділятися регулюванню економічної безпеки за умов господарювання, коли діє воєнний стан, знижена ділова активність підприємств, послаблені взаємозв'язки з партнерами, знижена купівельна спроможність покупців, що потребує залучення прийнятних засобів регулювання економічної діяльності.

В нинішніх умовах викликів та воєнних загроз торговельні підприємства змушені швидко адаптуватися до умов економічної нестабільності, здійснювати визначення адекватних варіантів розв'язання найскладніших проблем, шляхів зниження рівня небезпеки.

Практика показує, що рівень економічної безпеки не можна оцінити одним статичним показником, оскільки безпеку, як мінімум, характеризують три компоненти:

- 1) існуючий рівень економічної безпеки (щодо ресурсного забезпечення виробничо-господарської та фінансової діяльності);
- 2) ефективність функціонування підприємства;
- 3) здатність до подальшого розвитку підприємства, нарощування товарообігу.

Системна робота щодо регулювання рівня економічної безпеки дозволяє забезпечувати стабільне функціонування та ефективний розвиток підприємства, нарощування товарообігу, високу культуру обслуговування населення, реалізацію основних господарських інтересів та стратегічних цілей.

Отже, на нашу думку, економічна безпека торговельного бізнесу – це спроможність підприємства забезпечувати захищеність бізнесу і результатів його діяльності від небезпеки втрат в умовах невизначеності і настання ризикових подій.

Розв'язання проблеми економічної безпеки неможливо без одночасного вирішення низки пріоритетних завдань, зокрема: стабільної роботи підприємства по організації безперервної реалізації товарів і продукції; підтримання показників фінансово-економічної стійкості підприємства; ефективного використання людських, фінансових, матеріальних, інформаційних ресурсів підприємства, стимулювання розвитку потенціалу підприємства, нарощування товарообігу, розширення товарного асортименту та підвищення конкурентоспроможності підприємства на ринку.

Список використаних джерел:

1. Ілляшенко О.В. Економічна безпека торговельного підприємства з позиції системного підходу. Економічний простір.- №142, 2019.- с. 161-171.
2. Семикіна М.В., Семикіна А.В., Мельнік А.В. Людський капітал регіону: небезпека кадрових катастроф. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету, 2018. Вип. 33. С. 87-95.
3. Колодяжна І.В., Букріна К.А. Економічна безпека в системі сталого функціонування підприємства. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер.: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2019. Вип. 23. Ч. 1. С. 135-140.

УДК 314.7

*Голбанос С.С.,
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
(Науковий керівник: д.е.н., професор Семикіна М.В.)
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький*

КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО РЕГУЛЮВАННЯ МІГРАЦІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МОЛОДІ З ПОЗИЦІЙ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Війна, розв'язана РФ проти України, її катастрофічні наслідки, потребують пошуку альтернатив, нових рішень, перегляду колишніх концепцій у сфері праці, зайнятості, міграційної політики з позицій безпеки країни. Реалії, які маємо в умовах воєнного стану – це гостра демографічна криза, втрати людського капіталу внаслідок жорсткої війни, розв'язаної РФ проти України, це небезпека нової хвилі міграційних втрат молоді, яка прагне вчитися та працювати за кордоном, отримуючи більш високі заробітки за кордоном. Все це потребує уважного вивчення та врахування через призму національної безпеки, перспектив і завдань післявоєнної розбудови країни.

Аналіз наукових джерел доводить, що в Україні проблематику мобільності населення багатоаспектно досліджують Лібанова Е., Позняк О., Садова У., Риндзак О., Біль М., Семикіна М., Бортник Н., Мороз Н. та ін. [1-4]. Водночас аспекти міграційної мобільності молоді та її регулювання з позицій національної безпеки поки відносяться до недостатньо вивчених питань.

Мета статті – обґрунтувати необхідність розробки концептуального підходу до регулювання міграційної мобільності молоді в контексті національної безпеки України.

Базуючись на наукових поглядах авторів [1-4] можна стверджувати, що автори найчастіше розуміють мобільність як прояв рухливості, здатності до переміщень. Слід враховувати, що мобільність людей і молоді зокрема може приймати різноманітні форми в залежності від зміни мотиваційних установок, здатності гнучко приймати рішення щодо руху у певному напрямі, щоб досягти певної мети, адаптуватися до змін, нового середовища праці та життя.

Загалом здатність до мобільності може бути реалізована в адаптаційних й просторових формах: адаптаційна мобільність може виступати як соціальна та